

УДК 334.012.63/.64:355(477)

DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/192-4>**Кобеля-Звір М.Я.**кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри підприємництва, торгівлі та логістики,
Львівський торговельно-економічний університет
ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-5627-9408>**Звір Ю.В.**здобувач кафедри підприємництва, торгівлі та логістики
Львівський торговельно-економічний університет**Kobelia-Zvir Mariana, Zvir Yurii**
Lviv University of Trade and Economics

ОГЛЯД ГРАНТОВИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ ВІД ВІДОМИХ ФІЛАНТРОПІВ ТА МЕЦЕНАТІВ

У статті здійснено огляд грантових можливостей, які надають відомі меценати та філантропи, а саме: Джордж Сорос, Маккензі Скотт, Майкл Блумберг, Гордон і Бетті Мур, Джим Саймонс, Марк Цукерберг і його дружина Прісцилла Чен, Сергій Брін, Майкл і Сьюзен Деллі, П'єр і Пемчерез Омідяр, родини Марша. Розглянуто грантові інструменти створених ними благодійних фондів, а саме: Фонд Фундації «Відкритого Суспільства», Благодійні фонди Блумберга, ініціативи Маккензі Скотт, Bezos Earth Fund і Bloomberg Philanthropies, Фонд «Захист нашої планети», Фонд «Ренесансні технології», організація «Ініціатива Чана Цукерберга», Фонд родини Сергія Бріна, Фонд «Google», Фонд Делл, Фонд Omidyar Network, Фонд родини Марша. У дослідженні продемонстровано пріоритетні сфери цих фондів. Найбільше підтримки зосереджено на наступних напрямках: гуманітарна допомога, охорона здоров'я, освіта, розвиток громадянського суспільства, екологія та боротьба зі змінами клімату, навколишнє середовище, відбудова та інфраструктура, підтримка культурних ініціатив, а також економічний розвиток. Акцентовано на різновидах підтримки: окрім грантової допомоги, імпорт-інвестування в Україні від Omidyar Network спрямоване на фінансування проектів у сфері освіти, технологій, побудови комунікацій між громадянами та владою, створення прав власності, фінансів; натомість особливість підтримки «Ініціативи Чана Цукерберга» - в тому, що вона реалізується, окрім грантів, через «венчурні підприємства», коли капітал інвестується у компанії по всьому світу, які розробляють трансформаційні рішення для проблем, що відповідають ключовій місії CZI. Наголошено: допомога Україні від благодійників є різноманітною та масштабною, охоплюючи як великі грантові програми, так і індивідуальні ініціативи. Підсумовано: фінансування проектів у країні передбачене не тільки від уряду та юридичних осіб – донорів, а й від відомих філантропів та меценатів, зокрема американських, які підтримують різного роду проекти в Україні в умовах війни шляхом спрямування частини своїх статків у благодійні фонди та інші меценатські структури. Ці зусилля допомагають у подоланні гуманітарних та економічних викликів, спричинених війною, та сприяють відновленню країни.

Ключові слова: гранти, фонди, грантові програми, меценати, благодійники, філантропи, гранти США.

AN OVERVIEW OF GRANT OPPORTUNITIES FOR UKRAINE IN TIMES OF WAR FROM PROMINENT AMERICAN PHILANTHROPISTS AND PATRONS OF THE ARTS

The article provides an overview of grant opportunities provided by well-known American philanthropists, namely: George Soros, Mackenzie Scott, Michael Bloomberg, Gordon and Betty Moore, Jim Simons, Mark Zuckerberg and his wife Priscilla Chen, Sergey Brin, Michael and Susan Dell, Pierre and Pam Cherise Omidyar, and the Marsh family. The grant instruments of the charitable foundations they have created are analyzed, namely: The Open Society Foundations, Bloomberg Philanthropies, Mackenzie Scott Initiative, Bezos Earth Fund and Bloomberg Philanthropies, Protect Our Planet Foundation, Renaissance Technologies Foundation, Chan Zuckerberg Initiative, Sergey Brin Family Foundation, Google Foundation, Dell Foundation, Omidyar Network Foundation, and the Marsh Family Foundation. The study demonstrates the priority areas of these foundations. Most support is focused on the following areas: humanitarian aid, healthcare, education, civil society development, ecology and climate change, environment, reconstruction and infrastructure, support for cultural initiatives, and economic development. Emphasis is placed on the types of support: in addition to grant assistance, Omidyar Network's impact investing in Ukraine is aimed at financing projects in the fields of education, technology, building communications between citizens and government, creating property rights, and finance; and the peculiarity of the Chan Zuckerberg Initiative's support is that it is implemented, in addition to grants, through "ventures" when capital is invested in companies around the world that develop transformational solutions to problems that meet the CZI's key mission. It is emphasized that the assistance to Ukraine from American philanthropists is diverse and large-scale, covering both large grant programs and individual initiatives. It is summarized that funding for projects in Ukraine is possible not only from the government and donor legal entities, but also from well-known philanthropists and patrons, including American philanthropists, who support various projects in Ukraine during the war by directing part of their wealth to charitable foundations and other philanthropic structures. These efforts help Ukraine overcome the humanitarian and economic challenges caused by the war and contribute to the country's recovery.

Keywords: grants, foundations, grant programs, philanthropists, philanthropists, US grants.

JEL classification: F33, F39, F41, G30, M29, O16, O19

Постановка проблеми. Україна, стикнувшись із жорстокою війною, має ряд проблем, які потребують негайного вирішення та спрямування фінансування. Ось деякі напрямки, що пов'язані з цими проблемами:

1. Гуманітарна допомога. Багато людей втратили свої домівки, зокрема в районах, де відбувалися бойові дії. Вони потребують житла, їжі, одягу та медичних послуг.

2. Відновлення інфраструктури. Війна значно пошкодила інфраструктуру країни, особливо в постраждалих регіонах. Відновлення необхідне для нормального функціонування: ремонт доріг і мостів, шкіл, лікарень та інших громадських закладів, повернення електро- і водопостачання.

3. Охорона здоров'я. Зростає кількість поранених, які потребують медичної допомоги. Крім того, збільшується необхідність у підтримці психологічного здоров'я населення.

4. Економічна підтримка. Війна значно вплинула на економіку України, тому необхідно підтримати підприємства та робочі місця: допомога малому та середньому бізнесу, інвестиції в інфраструктуру та виробництво, забезпечення робочих місць для переселенців і ветеранів.

5. Освіта. Багато дітей не мають можливості нормально навчатися через війну. Потрібно забезпечити доступ до якісної освіти: відновлення шкіл та інших навчальних закладів, забезпечення дистанційного навчання, психологічна підтримка для дітей.

6. Екологічні наслідки. Війна спричинила значні екологічні проблеми, які потребують уваги, тому необхідні: відновлення знищених природних ресурсів, зниження забруднення навколишнього середовища, ліквідація наслідків зруйнування інфраструктури та небезпечних відходів.

7. Соціальний захист. Багато сімей втратили годувальників або залишилися без засобів до існування, отож потрібні: підтримка сімей, які залишилися без годувальників, соціальні виплати та допомога ветеранам і переселенцям, програми реінтеграції для осіб, що повертаються з фронту.

Придільнення уваги вказаним сферам сприятиме підтримці населення України, відновленню країни та забезпеченню нормальним життям навіть в умовах війни. Фінансування проектів у зазначених галузях можливе не тільки від уряду та юридичних осіб – донорів [2; 4; 5], а й від відомих філантропів та меценатів, зокрема американських, які підтримують різного роду проекти в Україні в умовах війни шляхом спрямування частини своїх статків у благодійні фонди та інші меценатські структури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. До питань діяльності благодійних організацій та філантропів зверталися ряд науковців, зокрема: Сірик Л.М., Фурман Ф., Гернего Ю.О., Северин-Мрачковська Л., Небава М.І., Небава І.М. [1; 3; 6–8].

Сірик Л.М. зазначає: «США є лідерами у сфері благодійності, що зовсім не дивно для найбагатшої і найвпливовішої країни у світі. Дивує інше – рівень залучення у цю сферу американського населення. Якщо вірити статистиці, більше половини дорослих американців беруть участь у діяльності того чи іншого благодійного фонду» [7].

Гернего Ю.О. акцентує: «У США джерелом венчурного капіталу залишаються приватні благодійні фонди.

Натомість, у країнах Європи поряд із приватним сектором в окремих випадках венчурним філантропом виступають також органи державної влади» [1].

Небава М.І., Небава І.М., досліджуючи соціально-економічну природу благодійництва та благодійності через історичний аспект, наголошували: «Філантропи, що мають у своєму розпорядженні великі кошти, все частіше намагаються вирішувати дійсно серйозні суспільні проблеми і самі беруть практичну участь у проектах» [6].

Попри значну увагу науковців до теми благодійності, меценатства та філантропії недослідженими залишилися грантові можливості фондів та програм відомих американських мільйонерів, які скеровують фінансову допомогу не лише на проекти в США, але й в Україні.

Метою дослідження є здійснити огляд грантових можливостей для України в умовах війни від відомих філантропів та меценатів, розкрити перспективи фондів та програм, які ініційовані благодійниками, встановити пріоритетні напрямки їх підтримки в Україні.

Виклад основних результатів дослідження. Від початку російської агресії багато благодійників та меценатів активно підтримують Україну, надаючи гранти, фінансову допомогу та інші форми підтримки. Нижче наведено перелік деяких із найбільш відомих та впливових осіб і організацій, які це роблять:

1. Фонд Фундації «Відкритого Суспільства» (Open Society Foundations) [1], який належить Джорджу Соросу і працює у 120 країнах, підтримує проекти, спрямовані на захист прав людини, реалізацію правових реформ, освіту, підтримку демократичної влади та інше. До речі, у березні 2022-го Фонд виділив \$25 млн на створення Українського Демократичного Фонду (Ukraine Democracy Fund) [14]. Його особливістю є підтримка організації громадянського суспільства в Україні. Окрім цього, Фонд сприятиме міжнародним зусиллям із захисту свободи та незалежності країни, боротьбі з авторитаризмом та зміцненню зусиль всього світу щодо притягнення до відповідальності шляхом достовірного документування військових злочинів. Це включатиме ресурси для журналістів-розслідувачів, митців і науковців, а також для дослідницьких і адвокаційних груп, які виступають за права людини та верховенство права в регіоні. Окремим пріоритетом Фонду є підтримка проектів, спрямованих на гуманітарну допомогу тим, хто знаходиться поза межами інших заходів допомоги, а також зміцнення роботи в галузі охорони здоров'я, захист та прийом біженців.

2. Маккензі Скотт – філантроп, письменниця і колишня дружина засновника компанії «Amazon» Джеффа Безоса на платформі «Yield Giving» [21] – зазначає, що поряд із активною благодійністю надає гранти неприбутковим організаціям, які реалізують проекти в сфері боротьби з економічною, расовою, гендерною нерівністю. Географія інтересів грантодавиці широка: США, Канада, Європа, Азія, Північна Америка, Об'єднане Королівство. Особливістю грантової підтримки від Маккензі Скотт є той факт, що претендувати на фінансування можуть проекти з України, які реалізуються в сферах: мистецтво і культура, демократичний процес, економічна безпека, освіта, навколишнє середовище, справедливість, охорона здоров'я, благодійність.

3. Майкл Блумберг – американський бізнесмен, політик і філантроп – через Благодійні фонди Блумберга (Bloomberg Philanthropies) [10] надає підтримку проектам, спрямованим на запобігання кліматичним змінам, освіту, мистецтво, захист довкілля, урядові інновації і громадське здоров'я. Перевагою Фонду є фокусування уваги на проектах із різних країн світу. Організації з України теж можуть претендувати на фінансування задля реалізації ініціатив, що мають глобальне значення, такі як: навколишнє середовище, охорона здоров'я, боротьба зі змінами клімату тощо.

4. Гордон і Бетті Мур – засновники корпорації «Intel» – реалізують підтримку соціальних проектів через два Фонди:

1) Bezos Earth Fund і Bloomberg Philanthropies [15], засновником якого є Джефф Безос, власник компанії Amazon. Особливість цієї підтримки – в тому, що профінансованими можуть бути проекти, пов'язані зі збереженням та відновленням природи, допомогою в перетворенні продовольчих і сільськогосподарських систем для підтримки здорового життя без погіршення стану планети, інноваційні рішення для декарбонізації економіки, переходу до зеленого майбутнього, скорочення викидів і захисту екосистем.

2) Фонд «Захист нашої планети» (Protecting Our Planet Challenge) (POP) [19]. Він не є новоствореним. Проекти підтримуються партнерськими організаціями POP, включають створення, розширення, управління та моніторинг охоронюваних і заповідних територій суші, внутрішніх водних шляхів і океану. POP надає пріоритет роботи з корінними народами та місцевими громадами, а також із місцевими та національними органами влади. Особливість Програми POP – у тому, що профінансованими можуть бути проекти щодо захисту природи, вразливих груп населення та клімату.

5. Джим Саймонс, американський математик, криптограф та мільйонер, із дружиною Мерлін підтримують проекти в сфері математики та математичної проєкції та наукові дослідження через Фонд «Ренесансні технології» (Renaissance Technologies) [12], а також через платформу SPARK [21] для проектів щодо вивчення аутизму, яка наразі є найбільшою у своєму роді.

6. Марк Цукерберг – американський програміст і підприємець, засновник компанії Meta, розробник соціальної мережі Facebook зі своєю дружиною Прісцилою Чен заснували організацію «Ініціатива Чана Цукерберга» (Chan Zuckerberg Initiative (CZI) [16] для фінансування досліджень у сфері лікування усіх хвороб, а також проекти з вдосконалення освіти та допомоги громадам, кримінального правосуддя. CZI надає гранти людям і організаціям, що спрямовані на сприяння проектам, які працюють на реалізацію місії організації в науці, освіті. Особливість підтримки CZI – в тому, що вона здійснюється, окрім грантів, через «венчурні підприємства». CZI інвестує венчурний капітал у компанії по всьому світу, які розробляють трансформаційні рішення для проблем, що відповідають ключовій місії CZI.

7. Сергій Брін – американський науковець, дослідник інтернет-технологій, розробник пошукової сис-

теми і співзасновник компанії «Google» – через свої фонди, такі як Фонд родини Сергія Бріна (Sergey Brin Family Foundation) [13] та Фонд «Google», надає фінансування проектам, спрямованим на боротьбу з кліматичними змінами та на економічну мобільність. Особливість підтримки Сергія Бріна для України – в тому, що вона є опосередкованою і реалізовується через Фонд «Google».

8. Майкл Деллі – засновник і керівник компанії Dell – разом із дружиною Сьюзен Деллі заснували благодійний фонд подружжя Фонд Делл (Dell Foundation) [17]. Тут підтримуються проекти, які реалізуються в Сполучених Штатах Америки, Індії чи Південній Африці. Перевагою Фонду є надання грантів організаціям, що допомагають знаходити житло українським біженцям, а також українським родинам із медичними проблемами.

9. П'єр Омід'яр – засновник та голова ради директорів «eBay» – з дружиною Пемчерез заснували благодійний фонд Omidyar Network [18], який підтримує проекти у галузі освіти та спрямовані на боротьбу з бідністю, дотримання прав людини. Станом на сьогодні пріоритетною сферою діяльності Omidyar Network є імпакт-інвестування як інвестиційної компанії. Перевагою підтримки для України є те, що вона надається на широкий спектр напрямків інвестування: освіта, технології, побудова комунікацій між громадянами та владою, створення прав власності, фінанси. Варто наголосити: імпакт-інвестування в країні спрямоване не лише на отримання прибутку, а й на розвиток ринку.

10. Фонд родини Марша [9] активно надає фінансову допомогу та сприяє різним ініціативам. Фонд зосереджується на дітях, які постраждали від війни, а також на сприянні відновленню та розвитку країни. Основні напрями діяльності Фонду: гуманітарна допомога, освітні програми та психологічна підтримка. Особливість Фонду – в тому, що він фінансує інфраструктурні проекти в Україні з відновлення зруйнованих шкіл, лікарень та інших важливих об'єктів.

Варто наголосити: це не вичерпний перелік фондів благодійників та меценатських програм, які фокусують свою підтримку в нашій країні.

Висновки. Меценати та філантропи активно зміцнюють Україну в різних сферах, намагаючись зробити свій внесок у її розвиток та відбудову. Найбільше підтримки зосереджено на наступних напрямках: гуманітарна допомога, охорона здоров'я, освіта, розвиток громадянського суспільства, екологія та боротьба зі змінами клімату, навколишнє середовище, відбудова та інфраструктура, сприяння культурним ініціативам, а також економічний розвиток. Допомога Україні від благодійників є різноманітною та масштабною, охоплюючи як великі грантові програми, так і індивідуальні ініціативи. Ці зусилля дозволяють подолати гуманітарні та економічні виклики, спричинені війною, та відновити країну. Оскільки Україна потребує всебічної підтримки, то наступні наші дослідження можуть стосуватися грантових інструментів допомоги від меценатів та благодійників інших країн світу.

Список використаних джерел:

1. Гернего Ю.О. Інвестиційна природа венчурної філантропії: сутнісні характеристики та майбутнє. *Модернізація економіки: сучасні реалії, прогностичні сценарії та перспективи розвитку*: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції (25–26 квітня 2019 р., м. Херсон). С. 283–285. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d59a5fde-c9c4-4f2b-80da-55014471bf1a/content> (дата звернення: 12.05.2024).
2. Гранти 2024. *Центр розвитку «ЧАС ЗМІН»*. URL: <https://chaszmin.com.ua/granty-2024/> (дата звернення: 22.05.2024).
3. Северин-Мрачковська Л. Добродійність та меценатство як взаємодія моралі та економіки: соціально-філософський аналіз. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2012. № 3. С. 32–36. URL: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=669807> (дата звернення: 02.05.2024).
4. Кобеля-Звір М.Я. Державні гранти для розвитку малого та середнього бізнесу в умовах війни в Україні: переваги та труднощі. *Підприємництво і торгівля*. 2023. № 38. С. 37–43. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/article/view/1415> (дата звернення: 16.05.2024).
5. Кобеля-Звір М.Я., Звір Ю.В. Основні підходи до класифікації грантів. *Вісник ЛТЕУ. Економічні науки*. 2023. № 74. С. 102–107. URL: <http://www.journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1448> (дата звернення: 09.05.2024).
6. Небава М.І., Небава І.М. Соціально-економічна природа благодійництва та благодійності: історичний аспект. *Науковий вісник Чернівецького університету. Економіка*. 2008. Випуск 367. С. 28–33. URL: https://econom.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/07/nv_367.pdf#page=28 (дата звернення: 27.05.2024).
7. Сірик Л.М. Благодійні організації Сполучених Штатів та специфіка їх діяльності. *Педагогічні науки*: збірник наукових праць. 2016. Випуск 129' С. 202–215. URL: <https://enpui.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/24056/Siryk.pdf?sequence=1> (дата звернення: 07.05.2024).
8. Фурман Ф. Як працює філантропія у США. Ідеї та практика, ресурси та організація. 2022. URL: <http://surl.li/ujmnp> (дата звернення: 17.05.2024).
9. The Marsh Foundation. URL: <https://www.marshfoundation.org/about-us/history> (дата звернення: 03.05.2024).
10. Bloomberg Philanthropies. URL: https://www.bloomberg.org/?gad_source=1&gclid=CjwKCAjwmYCzBhA6EiwAxFwfgGBXLuLazysu9UnIpX7V0YXzJtmVsZjZH5ifgBIPfapNezgvsc0ESBoCFIMQAvD_BwE (дата звернення: 22.05.2024).
11. Open Society Foundations. URL: <https://www.opensocietyfoundations.org/grants> (дата звернення: 17.05.2024).
12. Renaissance Technologies. URL: <https://www.rentec.com/Home.action?index=true> (дата звернення: 27.05.2024).
13. Sergey Brin Family Foundation. URL: <https://www.influencewatch.org/non-profit/sergey-brin-family-foundation/> (дата звернення: 25.05.2024).
14. Open Society Foundations. URL: <https://www.opensocietyfoundations.org/newsroom/open-society-launches-fund-for-a-free-and-democratic-ukraine> (дата звернення: 06.05.2024).
15. Bezos Earth Fund. URL: <https://www.bezosearthfund.org/our-programs> (дата звернення: 16.05.2024).
16. Chan Zuckerberg Initiative. URL: <https://chanzuckerberg.com/grants-ventures/grants/> (дата звернення: 6.05.2024).
17. Michael & Susan Dell Foundation. URL: <https://www.dell.org/how-we-fund/grants/?tab=partnerships-content> (дата звернення: 20.05.2024).
18. Omidyar Network. URL: <https://omidyar.com/financials/> (дата звернення: 02.05.2024).
19. Protecting Our Planet Challenge. URL: <https://www.protectingourplanetchallenge.org/> (дата звернення: 23.05.2024).
20. SPARK. URL: <https://sparkforautism.org/> (дата звернення: 3.05.2024).
21. Yield Giving. URL: <https://yieldgiving.com/essays/116-organizations-driving-change> (дата звернення: 23.05.2024).

References:

1. Herneho Yu. O. (April 25–26, 2019) Investytsijna pryroda venchurnoi filantropii: sutnisni kharakterystyky ta majbutnie [The investment nature of venture philanthropy: Essential characteristics and the future]. *Modernizatsiia ekonomiky: suchasni realii, prohnozni stsenarii ta perspektyvy rozvytku*: materialy I Mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi konferentsii. P. 283–285. Available at: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d59a5fde-c9c4-4f2b-80da-55014471bf1a/content> (accessed May 12, 2024).
2. Hranty 2024. [Grants 2024]. *Tsentr rozvytku «ChAS ZMIN»*. Available at: <https://chaszmin.com.ua/granty-2024/> (accessed May 22, 2024).
3. Severyn-Mrachkovs'ka L. (2012) Dobrochynnist' ta metsenatstvo iak vzaiemodiia morali ta ekonomiky: sotsial'no-filosofs'kyj analiz [Philanthropy and philanthropy as an interaction of morality and economics: a socio-philosophical analysis]. *Visnyk Natsional'noi akademii kerivnykh kadrov kul'tury i mystetstv*, no. 3, pp. 32–36. Available at: <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=669807> (accessed May 2, 2024).
4. Kobelia-Zvir M. Ya. (2023) Derzhavni hranty dlia rozvytku maloho ta seredn'oho biznesu v umovakh vijny v Ukraini: perevahy ta trudnoschi [State grants for the development of small and medium-sized businesses during the war in Ukraine: advantages and difficulties]. *Pidpriemnytstvo i torhivlia*, no. 38, pp. 37–43. Available at: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/pidpr-torgi/article/view/1415> (accessed May 16, 2024).
5. Kobelia-Zvir M. Ya., Zvir Yu. V. (2023) Osnovni pidkhody do klasyfikatsii hrantiv [Basic approaches to the classification of grants]. *Visnyk LTEU. Ekonomichni nauky*, no. 74, pp. 102–107. Available at: <http://www.journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1448> (accessed May 9, 2024).
6. Nebava M. I., Nebava I. M. (2008) Sotsial'no-ekonomichna pryroda blahodijnytstva ta blahodijnosti: istorychnyj aspekt [Socio-economic nature of philanthropy and philanthropy: historical aspect]. *Naukovyj visnyk Chernivets'koho universytetu. Ekonomika*, is. 367, pp. 28–33. Available at: https://econom.chnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/07/nv_367.pdf#page=28 (accessed May 27, 2024).
7. Siryk L. M. (2016) Blahodijni orhanizatsii Spoluchenykh Shtativ ta spetsyfika ikh diial'nosti [Charitable organizations of the United States and the specifics of their activities]. *Pedahohichni nauky*: zbirnyk naukovykh prats', is. 129, pp. 202–215. Available at: <https://enpui.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/24056/Siryk.pdf?sequence=1> (accessed May 7, 2024).
8. Furman F. (2022) Kak rabotaet fylantropyia v SShA. Ydey u praktyka, resursy u orhanyzatsyia. [How philanthropy works in the USA. Ideas and practice, resources and organization.]. Available at: <http://surl.li/ujmnp> (accessed May 17, 2024).
9. The Marsh Foundation. Available at: <https://www.marshfoundation.org/about-us/history> (accessed May 3, 2024).
10. Bloomberg Philanthropies. Available at: https://www.bloomberg.org/?gad_source=1&gclid=CjwKCAjwmYCzBhA6EiwAxFwfgGBXLuLazysu9UnIpX7V0YXzJtmVsZjZH5ifgBIPfapNezgvsc0ESBoCFIMQAvD_BwE (accessed May 22, 2024).

11. Open Society Foundations. Available at: <https://www.opensocietyfoundations.org/grants> (accessed May 17, 2024).
12. Renaissance Technologies. Available at: <https://www.rentec.com/Home.action?index=true> (accessed May 27, 2024).
13. Sergey Brin Family Foundation. Available at: <https://www.influencewatch.org/non-profit/sergey-brin-family-foundation/> (accessed May 25, 2024).
14. Open Society Foundations. Available at: <https://www.opensocietyfoundations.org/newsroom/open-society-launches-fund-for-a-free-and-democratic-ukraine> (accessed May 6, 2024).
15. Bezos Earth Fund. Available at: <https://www.bezosearthfund.org/our-programs> (accessed May 16, 2024).
16. Chan Zuckerberg Initiative. Available at: <https://chanzuckerberg.com/grants-ventures/grants/> (accessed May 6, 2024).
17. Michael & Susan Dell Foundation. Available at: <https://www.dell.org/how-we-fund/grants/?tab=partnerships-content> (accessed May 20, 2024).
18. Omidyar Network. Available at: <https://omidyar.com/financials/> (accessed May 2, 2024).
19. Protecting Our Planet Challenge. Available at: <https://www.protectingourplanetchallenge.org/> (accessed May 23, 2024).
20. SPARK. Available at: <https://sparkforautism.org/> (accessed May 3, 2024).
21. Yield Giving. Available at: <https://yieldgiving.com/essays/116-organizations-driving-change> (accessed May 23, 2024).